

Bygger drake
nummer 3

Älvsbyn
bäst i länet

Glömska
eller demens?

Tväråselets AIF

älvsbybladet

NR 1/ 2019

INFORMATION FRÅN ÄLVSBYNS KOMMUN

Granbergs buss växer
– nu 100 anställda och 50 fordon

Krönikan

Under krönikan bjuder vi in olika personer att fritt skriva om frågor som är dem nära. Har du tips på en krönikör? Hör då gärna av dig till Älvsbybladet.

Framtidstro viktigt för kommunens utveckling

Idag när jag sitter och skriver dessa rader får tankarna på skillnaden mellan utveckling och förvaltning.

När ekonomin sviker och det måste sparas in är det ofta utvecklingen som skjuts på framtiden. Men jag tror inte vi kan vänta med att utveckla kommunen. Vi vill ju att de som bor i Älvsbyns kommun ska trivas så bra att de vill bo kvar, och att de som ännu inte bor här ska tycka att det framstår så attraktivt att bo här så att de vill flytta hit.

Utan utveckling, ingen framtidstro. Utan framtidstro riskerar vi att kommunen förlorar attraktivitet både för de som vuxit upp här och bott här hela livet och för de som ännu inte flyttat hit.

Samtidigt har vi politiker fått mandat av medborgarna att styra, planera och prioritera och det mandatet måste vi förvalta. Vi måste ta ansvar för att ekonomin går ihop även om det ibland gör ont i själen eftersom vi förstår att alla inte blir nöjda med de beslut vi därmed måste fatta. Men vi kan inte ta populistiska beslut bara för att vi inte orkar stå upp för helheten.

Även om en del av verksamheterna går med underskott så klarade vi 2018 med ett nollresultat. För att klara helheten långsiktigt kommer framtiden att kräva en del smärtsamma men nödvändiga besparingar.

Det kommunala uppdraget kan i stort och väldigt förenklat definieras till skola, vård och omsorg. Sedan har Älvsbyns kommun likt alla andra kommuner en mängd andra saker som utförs för medborgarnas bästa i åtanke. Jag vill att invånarna i kommunen ska kunna leva ett jämlikt, gott och berikande liv.

Nu jobbas det med budgeten för 2020 och vi kommer att vända och vrida på varanda krona för att vi alla ska kunna fortsätta leva goda liv i denna fantastiska kommun. Vi måste klara att både ta långsiktigt ansvar för helheten och ekonomin, och samtidigt klara att fortsätta utveckla vår kommun, Älvsbyns kommun.

Tomas Egmark

Kommunstyrelsens ordförande

UF företag från Älvsbyn vann Årets pitch 2019

Under UF-mässan **Entreprenörskap på riktigt 2019** i Luleå Energi Arena, så tog Tillsammans hand i hand UF från Älvsbyns gymnasium hem segern i Årets Pitch.

Tävlingen Årets Pitch är då UF-företagen i Norrbotten under en minut får presentera sitt företag på ett säljande och övertygande sätt. Detta filmas och en jury väljer ut fem finalister. Sedan har alla kunnat rösta på sin favorit under ungefär en vecka.

Tillsammans hand i hand UF:s affärsidé är att sälja enkla men snygga pärlarmband

och skänka en del av vinsten till organisationer som stödjer kvinnor i utsatthet.

Vinsten var marknadsföring hos Norrbottens media till ett värde av 10 000 kronor. Tillsammans hand i hand UF kommer även att få delta på Luleå Business Evening där de kommer att få presentera sin pitch.

Älvsbyns gymnasium kammade också hem ett tredjepris i Årets Hantverkare genom UF-företaget JS Hantverk UF som drivs av Jevgenia Sharapova.

Tillsammans hand i hand UF från Älvsbyns gymnasium vann omröstningen med 34,2%. UF-företaget drivs av Sara Nilsson, Emma Berglund och Hanna Johansson.

ÄLVSBYNS KOMMUN

ÄLVSBYBLADET

Ansvarig utgivare: Magnus Nordström

Redaktör: Peter Lundberg
peter.lundberg@alvsbyn.se

Adress: Älvsbyns kommun, 942 85 Älvsbyn

Hemsida: www.alvsbyn.se

E-post: kommunen@alvsbyn.se

Telefon: 0929-170 00 vx

Text: Robin Nilsson, Anneli Olofsson,
Ingrid Fridesjö, Peter Lundberg,
Sterling Nilsson.

Foto: Robin Nilsson, Anneli Olofsson,
Sterling Nilsson, Peter Lundberg,
Marcel Köppe, Elin Lindkvist.

Omslagsfoto: Sterling Nilsson.

Original/tryck: Älvsby Tryck & Design AB

Företagsprofilen

Här kan du läsa om ett av alla 810 aktiva företag i kommunen. Har du tips på ett företag som du skulle vilja att vi skriver om? Hör av dig till Älvsbybladet.

Linus Granberg, VD på Granbergs Buss.

Familjeföretaget som tar en runt Norrbotten

Bussbolaget och familjeföretaget Granbergs Buss har sedan starten 1951 vuxit och blivit ett anrikt företag, både i Älvsbyn och i Norrbotten. I dagsläget drivs företaget av en tredje generation Granbergare, med Linus bakom ratten som VD.

För 68 år sedan grundade Erik Granberg bussbolaget, och nuvarande fordonsflottan, Granbergs Buss. Efter pensioneringen tog sönerna Lars-Erik och Mats över ratten och fortsatte i faderns hjulspår. Under åren 2006-2013 drevs bolaget av det franska företaget Veolia Transport.

– Vi stod inför en generationsväxling och det fanns just då inga tankar på att ta över. Men 2013 valde vi att köpa tillbaka företaget från Veolia och det känns jättebra. Det är ju ett familjeföretag, jag har själv jobbat här sedan 2002, säger Linus Granberg, VD på Granbergs Buss.

Fortsätter att expandera

Sedan övertagandet har flottan vuxit sig allt större och större. Företaget har i dagsläget runt 100 anställda och 50 fordon som rullar på vägarna runt om i Norrbotten. I nuvarande stund finns företaget representerat i

områdena Älvsbyn, Boden, Luleå, Piteå och Arvidsjaur. Men efter ett nyförvärv har företaget expanderat längre norrut.

– Det dök upp ett tillfälle att förvärva ytterligare ett bolag, så från och med i juni tar vi över Johanssons Bussar i Kalix. Det handlar om ungefär 20 fordon till som kommer att gå i Kalix, Övertorneå och i Övertorneå.

Förutom att rulla på de norrbottniska vägarna arrangerar även företaget olika former av resor utanför länsgränserna. För två år sedan hölls en lyckad kulturreesa till Dalarna och inspelningen av TV-programmet ”Moraeus med mera”. Härnäst väntar ytterligare resor, både tillbaka till Dalarna men även en fiskeresor till norska Lofoten.

Svjans andra drake, Rhaegal, byggde han på beställning av HBO.

Att bygga en drake och drömmen om att arbeta i filmbranschen

Drömmen närmar sig verklighet för 18 åriga Svjan Köppe från Älvsbyn. Sedan han byggde en av drakarna från TV-serien **Game of Thrones** har uppståndelse, uppdrag, resor och även priser avlöst varandra i rask takt.

Från att ha arbetat hemma i sitt rum hyr han numer in sig i ett garage för att få plats med sina skulpturer och jobba på nya verk.

– Det senaste året har varit väldigt produktivt med många resor till olika event för att ställa ut, knyta kontakter och träffa fans. Det har varit superkul för mig att få visa vad jag håller på med, att få sådan positiv feed-

Svjan Köppe på plats i HBO Nordics monter i Köpenhamn med sin första drake Drogon.

Intresset för Svjans drakbygge var stort på Comic-con i Köpenhamn.

back och roliga reaktioner. Det har verkligen varit lärorikt, säger han glatt!

Kreativiteten har alltid funnits där

Svjan har alltid varit kreativ, kanske minns ni hans första utställning *Amazing recycled* på Galleri K 2015. Evolutionen, som han själv säger, har gått från lego som barn till att bygga skulpturer och modeller från TV spel och filmer, ofta från återvunnet material och sådant han kan hitta hemma.

Att jobba i filmbranschen har länge varit en stor dröm och i våras kom det stora genombrottet när han byggde draken.

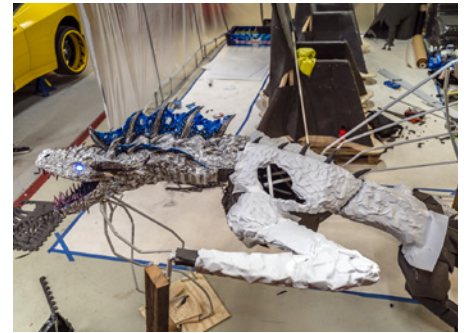
– Jag ville se hur mina färdigheter utvecklats och utmana mig själv. Det började med att jag bara skulle göra drakens huvud i verklig storlek. Men sedan kände jag att jag ville fortsätta att göra hela draken, se om jag kunde.

Och det var fler som ville se om det gick. Med Swish-donationer från älvsbybor och lokala företagare kunde han köpa in materialet han behövde. Efter fyra månaders hårt arbete stod så draken där, färdig och fantastisk.

HBO som sponsor

När tv-bolaget HBO fick se bilder på draken blev de så imponerade att de ville bjuda ned honom till att vara med i deras lounge och utställningsyta på Comic-con i både Danmark och Stockholm, två av nordens största mässor för populärkultur.

– Det var extremt roligt att träffa HBO Nordic, höra och se vad de gör, och att få deras feedback.

Bygget av den tredje draken Viserion.

Efter att ha sett draken och träffat Svjan vill de nu fortsätta sitt sponsorskap. De har även köpt en egen drake av honom. När de hörde att han tänkte bygga en av de andra drakarna i serien hörde deras europeiska filial, HBO Europe, av sig direkt för att fråga om de fick köpa den för att visa upp på mässor i Centraleuropa.

– Det kändes väldigt spännande och kul att HBO tyckte att min konst var värd att betala för. Det höjer moralen ännu mer.

– Nu är det bara att hugga i och fortsätta!

Tredje draken och fler uppdrag på gång

Just nu arbetar han för fullt på sin tredje drake, Isdraken Viserion från samma tv-serie. Det är inget beställningsjobb utan någon han gör för att han själv vill, något han tycker är väldigt viktigt.

– Ja, det är min idé och jag gör den för att jag vill göra det, för att det är kul. Det är alltid så jag gör sakerna. Sedan kommer förfrågningarna om att få köpa eller bjuda ner mig till event. Förhoppningarna är att få resa runt och visa upp den nya draken under våren och kanske har vi tur att få en exklusiv förhandstitt här i Älvsbyn även denna gång.

Skådespelaren Pilou Asbæk, som spelar Euron Greyjoy i tv-serien *Game of Thrones*, tillsammans med Svjan Köppe.

Lag om obligatorisk e-faktura till kommuner

Från och med den 1 april 2019 gäller en ny lag om obligatorisk e-faktura till offentlig sektor. Det innebär att alla leverantörer/företag, som Älvsbyns kommun handlar av, ska skicka en e-faktura till kommunen. Fakturan måste vara i ett elektroniskt format, PDF-filer är inte ett giltigt format.

Hur ska man då göra för att kunna skapa en e-faktura i rätt format?

– Det finns olika möjligheter att skapa e-fakturorna. Antingen skapar leverantören fakturan i sitt eget ekonomisystem, om den möjligheten finns, det kan man kolla med sin systemleverantör. Eller så finns det andra lösningar att tillgå, säger Carolina Södersten på Älvsbyns kommuns ekonomiavdelning.

Lagkravet gäller för alla offentliga inköp som påbörjas efter den 1 april 2019, även köp över disk.

– Ni som inte kan e-fakturera idag via ert eget ekonomisystem kan använda Fakturaportalen som kommunen erbjuder. Där

registrerar sig företaget och skapar fakturorna där, och då får fakturan det format som behövs för att klassas som e-faktura. Det går att skapa 25 stycken e-fakturor kostnadsfritt per månad och fler lösningar finns vid utökad behov, säger Carolina Södersten.

Carolina Södersten.

Om man vill veta mer om e-fakturor till Älvsbyns kommun och har frågor på hur man går tillväga är man välkommen att höra av sig till ekonomiavdelningen. Mer information finns även på: www.alvsbyn.se/kommun-och-politik/organisation/kommunledningskontoret/ekonomi/leveratorsinformation/

Frågor och svar om den nya lagen om obligatorisk e-faktura på webbplatsen för Myndigheten för digital förvaltning: www.digg.se/nationella-digitala-tjanster/e-handel-och-e-faktura/obligatorisk-e-faktura-till-offentlig-sektor/fragor-och-svar

Flygbilen – ett enklare och billigare alternativ när du ska med flyget

Flygbilen är ett koncept som lanserades 2016 av Länstrafiken Norrbotten. Tanken med det hela är att erbjuda resenärer, både privatpersoner och företagare, ett enklare alternativ när man ska med flyget. Istället för att själv köra till och från flygplatsen erbjuds du åka med särskild kollektivtrafik mellan busstationen i Älvsbyn och Luleå Airport under vissa tider.

Flygbilen är anpassad till vissa av flyggångarna på Luleå Airport och anländer till flygplatsen senast 40 minuter innan planetes avgång. Avresa från Luleå Airport sker cirka 15 minuter efter flygets ankomst. Flygbilen inväntar försenat flyg.

Busstaxi är en tjänst där resenären blir upphämtad/avsläppt hemma och körs till/från busstationen där flygbilen väntar.

Läs mer på Länstrafiken Norrbottens hemsida: www.ltnbd.se/trafiken/flygbil
www.ltnbd.se/trafiken/busstaxi

För information och bokning ring Länstrafiken på telefon 0771-100 110.

Älvsbyn är bäst i länet

Antalet kvinnor inom räddningstjänsten i Norrbotten är fortfarande låg i jämförelse med antalet män. I orterna Luleå, Haparanda och Pajala finns inte en enda kvinnlig brandpersonal. I Älvsbyn däremot ser läget ljusare ut, där 15,9 % av brandpersonalen är kvinnor. Detta gör Älvsbyn till den kommun i länet som har flest kvinnlig brandpersonal.

Margareta Lundberg, risk- och säkerhetssamordnare i Älvsbyns kommun, är en stolt pionjär inom området och arbetade en längre tid som ensam kvinna inom räddningstjänsten i kommunen. Något som har lett henne till att lägga extra krut på att försöka få kvinnor att bli intresserade av yrket.

– Jag har jobbat ganska intensivt med jämställdhet. Jag börjar med sexåringarna som kommer till mig varje vår och jag vänder mig till tjejer företrädesvis då vi behöver nya medarbetare.

Samverkansavtal med Försäkringskassan

Älvsbyns kommun har tecknat ett fördjupat samverkansavtal med Försäkringskassan. Avtalet började gälla från och med 1 januari 2019 och sträcker sig tre år framåt. Syftet med avtalet är att effektivisera och förbättra arbetet med rehabilitering och sjukskrivning. I avtalet har Älvsbyns kommun som arbetsgivare vissa åtaganden som skall levas upp till. Det handlar om exempelvis att öka stödet till cheferna ute på avdelningarna.

– Vi kommer att genomföra utbildningar och informationsträffar som rör området rehabilitering och sjukfrånvaro för våra chefer. Till exempel vikten av att arbeta förebyggande och att upptäcka tidiga signaler på ohälsa hos medarbetaren, och hur man som chef hantlar det. Det här kommer vi då att göra tillsammans med Försäkringskassan. De kan bidra med sin expertis och sitt kunnande och genom det levererar vi bättre stöd till chefen i rehabiliterings- och sjukskrivningsärenden.

– Efter att själv ha jobbat som enhetschef ute i organisationen så har jag stor förståelse för hur svårt och utmanande arbetet kring rehabilitering och sjukfrånvaro kan vara, så jag är jättenöjd över det här samverkansavtalet, säger Anna-Karin Andersson, HR-chef på Älvsbyns kommun.

Normal glömska eller demens?

Ju tidigare man kan göra en utredning och upptäcka en eventuell demenssjukdom, desto effektivare och mer långsiktig är den behandling som sätts in.

– Det är viktigt att man vågar ringa till oss så tidigt som möjligt, säger Agneta Björk, verksamhetschef på Älvsbyns Hälsocentral.

Demens är ett samlingsnamn som beskriver symptom orsakade av hjärnskador. Det finns många olika demenssjukdomar men den klart största av dem är Alzheimers sjukdom som står för hela 60-70%.

– När man kontaktar oss så börjar vi en så kallad "basal demensutredning" på en gång. Den som misstänker en demenssjukdom ska inte behöva vänta utan vi har specifika rutiner som sätter igång direkt, fortsätter hon.

– Det är behandling med bromsmediciner som gäller. Framförallt saktar de ner processen så att sjukdomen inte utvecklas lika snabbt. Det ger längre tid med större livskvalitet och en större beredskap för framtida behandlingar, fortsätter Agneta och får medhåll av Christina Eriksson som arbetar som arbetsterapeut.

– Samtidigt visar många utredningar på helt andra sjukdomar än demens, säger Christina.

– Många av symptomen kan bero på bland annat urinvägsinfektion, B12-brist, blodbrist, depression eller utmattning, säger hon.

Både Agneta och Christina är av åsikten att oavsett om utredningen leder till en demenssjukdom, annan sjukdom eller bara visar tecken på normal glömska, så är en diagnos oftast en stor lättnad för alla inblandade.

– Är du det minsta misstänksam och känner dig mer än bara "lite glömsk" så är vi endast ett samtal bort, säger Agneta och betonar åter igen att ju tidigare du hör av dig desto bättre.

– Helst ser vi att du som känner dig drabbad hör av dig själv till oss, men om någon anhörig kontaktar oss så är samtycke självklart viktigt för att vi ska kunna göra en utredning.

Normal glömska

Alla kan vid olika tillfällen uppleva problem att minnas olika saker, exempelvis ett namn på en person eller vart vi lagt våra bilnycklar.

– För det mesta är det bara normala åldersförändringar där vi har små svackor i minnet men där vi alltid återgår till den normala kurvan där emellan, förklarar Christina och fortsätter:

– Jag brukar säga att om man är ute och går och träffar någon som man inte kommer ihåg namnet på direkt utan det klickar till först en stund senare när man kommer hem igen, så är man frisk.

– Det är om man har glömt bort mötet med personen som man ligger i riskzonen för en sjukdom kopplad till demens.

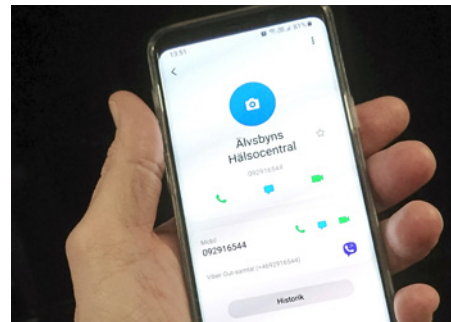
Anhörigsjukdom med hög prioritet

Agneta berättar även att Sverige ligger långt framme när det gäller forskning på området och att Region Norrbotten har en hög prioritet när det gäller demenssjukdomar.

– Det är sjukdomar som kostar samhället mycket pengar och som försämrar livskvaliteten för många.

Totalt beräknas var femte 85-åring ha en demenssjukdom och risken ökar ju äldre vi blir. I hela landet är det närmare 10 000 personer under 65 år som lever med demens.

– Demens påverkar långt fler än bara den som är sjuk. Det är i hög grad en anhörigsjukdom där de personer som står närmast ofta är de som lider mest, säger hon.

– Många anhöriga vårdar själv sin make eller maka i hemmet under lång tid innan de till slut inte orkar längre och söker hjälp, tillägger Christina.

Rätt stöd efter diagnos

När man väl har gjort en utredning och har fått en diagnos så kan man sätta in rätt behandling, det vill säga rätt medicin som hjälper till att bromsa den process som skadar hjärnans funktioner.

Bor man hemma så kan man få stöd och hjälp i hemmet så länge det är möjligt. Om vårdtagaren inte klarar sig själv så är kommunen nästa steg att kontakta.

– Här är det viktigt med stöd från en anhörigkonsulent som kan utreda vilken hjälp som behövs, säger Agneta.

– Om den som har en demenssjukdom till exempel glömmar bort att ta sin medicin eller inte kommer ihåg att äta så kan det eventuellt finnas behov av ett särskilt boende. Vi på Hälsocentralen kan hjälpa närstående med att påtala detta för kommunen.

Viktigt med umgänge och utmaningar

I dagens samhälle lever vi betydligt längre än förr. Demenssjukdomar har alltid funnits men nu hinner den ofta utvecklas under längre tid och fler drabbas.

– Ett sunt leverne är viktigt för att hålla borta de flesta sjukdomar och hälsosam mat och motion är viktigt även för att hålla borta demens, säger Agneta men tillägger att även gener i viss mån spelar roll.

– För att stimulera hjärnan och hålla den frisk så är det kanske ännu viktigare att hela tiden lära sig nya saker, lösa korsord eller sudoku och att umgås med andra människor, fortsätter hon.

Christina vill även poängtera hur viktigt det är att undvika ensamhet.

– Att hålla igång både kropp och sinne med nya utmaningar och ett socialt umgänge kan hålla hjärnan frisk längre, säger hon och ger en sista uppmaning till alla att inte vänta.

– Är du orolig så ring! Du når oss via mottagningen 0929-165 44 eller så kan ni ringa mig direkt på 0929-165 80, mellan klockan 08.00 och 09.00.

Christina Eriksson, arbetsterapeut och Agneta Björk, verksamhetschef på Älvsbyns Hälsocentral.

CHECKLISTA

Skillnaden mellan normal glömska och symptom på Alzheimers sjukdom.

- ✓ Om vi glömmer ett namn kommer vi vanligen ihåg det igen förr eller senare. Vid Alzheimers sjukdom glömmer man ofta personen vars namn man försöker komma ihåg.
- ✓ Om vi glömmer nycklarna vet vi hur vi ska leta efter dem. Personer med Alzheimers sjukdom har svårt att minnas när de senast hade sina nycklar.
- ✓ Det är normalt att glömma delar av en händelse. En person med Alzheimers sjukdom glömmer ofta hela händelsen.
- ✓ De flesta har svårare att komma ihåg händelser från förr än sådana som nyligen har inträffat. Personer med Alzheimers sjukdom glömmer oftast det som nyligen hänt.
- ✓ Vid normalt åldrande kan vi använda anteckningsbok och minneslappar för påminnelser bättre än vid sjukdom. Personer med Alzheimers sjukdom har även svårt att minnas muntliga påminnelser.
- ✓ Vid normal glömska kan den som vaknar på en ny plats vara osäker på var hon befinner sig och hur hon kommit dit, men hon vet hur hon ska tänka för att hitta ledtrådar. Personer med Alzheimers sjukdom förlorar förmågan att söka efter ledtrådar som kan vara till hjälp. De kan även gå vilse på den egna välkända gatan.
- ✓ Det är inte onormalt att berätta en historia för sina vänner som de redan tidigare hört. En person med Alzheimers sjukdom kan ställa samma frågor gång på gång till samma person.

Vilken hjälp kan du få av kommunen

När du via Hälsocentralen har gjort en utredning och fått en diagnos som visar på en demenssjukdom, så kan kommunen hjälpa till med olika tjänster som anpassas efter just dina behov.

- ✓ Hjälpmedel för minnesstöd.
- ✓ Anpassning av din bostad.
- ✓ Trygghetslarm.
- ✓ Dagverksamhet.
- ✓ Matdistribution.
- ✓ Hemtjänst.

För att få hjälp med någon av ovanstående tjänster så ringer du kommunens växel, telefon 0929-170 00, så blir du kopplad till rätt handläggare.

Gun-Britt Johansson, Älvsbyns Demensförening.

Stödande förening för anhöriga

En av Älvsbyns Demensförenings främsta uppgifter är att ge råd och stöd till anhöriga med en närstående som drabbats eller misstänks ha drabbats av demens.

Varje torsdag klockan 12.00 - 15.00 finns någon från föreningens styrelse tillgänglig i visningslokalen på Fluxen.

Gun-Britt Johansson är sekreterare i föreningen och en av de representanter som brukar finnas på plats. Hon tycker att föreningens uppgift är viktig.

– Vi finns här för den som behöver stöd när det gäller en anhörig med en demenssjukdom eller bara som ventil när det känns tungt och man behöver någon att prata med.

– Utöver stöd så tipsar vi även om hur den anhörige kan gå vidare till kommunen eller Hälsocentralen ifall det finns behov av avlastning eller andra åtgärder, säger Gun-Britt.

– Kommunens anhörigkonsulent är en viktig kontaktperson för såväl anhöriga som för oss i demensföreningen.

En utredning är nödvändig för att säkerställa att det inte är någon annan sjukdom än demens som ligger bakom, samt för att få en diagnos.

– Även vilken typ av demens är viktigt att veta för personalen som ska ta hand om den person som är drabbad, säger Gun-Britt.

Lång erfarenhet i branschen

I dag är Gun-Britt pensionerad men fortfarande aktiv i föreningen. Där kommer hen-

nes långa erfarenhet när det gäller vård av personer med demens väl till pass.

Förutom föreståndare på Nyberga har Gun-Britt även varit omsorgschef för hela Älvsbyns kommun. Tillsammans med Gun-Britt Brännmark drev hon också företaget Johansson & Brännmark AB och de var ansvariga utbildningsanordnare för en Kvalificerad Yrkesutbildning (KY). En utbildning som gav den studerande 80 poäng och en examen i demensvårdsutveckling.

– Tyvärr var det ingen som tog över utbildningen efter oss, säger Gun-Britt, som anser att det finns ett stort behov av mer specifik utbildning för de som arbetar med demens.

– Det gäller att hela tiden vara i nuet, precis där vårdtagaren befinner sig, säger hon.

Centralt läge

Lokalen som Älvsbyns Demensförening disponerar finns på Fluxen och ligger bra till tycker Gun-Britt.

– Med tanke på de boende så ligger den nära och har ett centralt läge.

– Föreningen får nyttja lokalen i gengäld mot att vi sköter Fluxens visningslokal en dag i veckan, säger hon och tillägger att hit kan alla komma för att få information och tips på hjälpmedel för olika sorters funktionshinder.

– Eller bara komma förbi för att prata en stund, vi finns där för alla sorters behov.

Pensionärer glömmer att söka bostadstillägg

Enligt en undersökning går cirka 100 000 pensionärer i Sverige miste om bostadstillägg, vilket är ett komplement till den allmänna pensionen. Bostadstillägg är skattefritt för pensionärer och söks hos Pensionsmyndigheten. Summan man har rätt att få utbetalt styrs genom bostadskostnaden, sökarens inkomster och eventuella tillgångar. Preliminär uträkning går att göra enkelt på Pensionsmyndighetens hemsida: www.pensionsmyndigheten.se/for-pensionarer/ekonomiskt-stod/beraknabt

Digitalt p-tillstånd för kommunens anställda

Tidigare har de anställda behövt ett fysiskt papperstillstånd placerat i framrutan på bilen. Nu ersätts det med en digital variant.

– Det är ett digitalt system som gör det lättare att administrera parkeringen för kommunens anställda, och samtidigt göra det lättare att använda. Vi har stött på lite hinder längs vägen, men det har vi försökt lösa eftersom. Nu börjar alla vara i det nya systemet så nu går det ganska bra. De flesta upplever förändringen som positiv och har underlättat användandet, säger Emelie Bergqvist, ansvarig för p-tillstånden på Älvsbyns kommun.

En inbjudan till den digitala portalen skickas automatiskt via e-post till de som hyr motorvärmningsplats. Resterande erhåller ett när det varit dags att förnya sitt nuvarande tillstånd. Berörda platser är kommunens samtliga arbetsplatser, exempelvis skolor, äldreomsorgen och kommunförvaltningen.

Kampanj mot osund relation hos ungdomar

Under februari och mars månad genomfördes kampanjen "Svartsjuka är inte romantiskt". Det här var det tredje året i rad som projektet anordnades, vars syfte är att uppmärksamma och synliggöra våld i ungas relationer. Bakom årets satsning stod länsstyrelserna, Jämställdhetsmyndigheten och den nylanserade webbplatsen www.ungarelationer.se

– Vårt syfte är att väcka eftertanke hos ungdomar. Vi vill att de ska fundera över hur deras relationer ser ut och vad som egentligen är en bra relation eller inte. Eftersom ungdomar är en särskilt utsatt grupp när det gäller våld i nära relationer är det viktigt att uppmärksamma dem. Det handlar dels om att förebygga våldutsatt men också om att upptäcka de som redan är utsatta eller utsätter någon för våld i ungas partnerrelationer, säger Linnéa Björk på enheten för Social hållbarhet på Länsstyrelsen.

Raolit vä peit 'måhl i skåoLa

Förr i tiden pratade majoriteten i Pite äldval pitebondska. Under åren har dock dialekten tunnats ut i samhället. Detta är något som personalen på Knut Lundmarkskolan och Parkskolan försöker råda bot på.

– Det finns en rubrik i skolläroplanen som heter Språk och kommunikation. När vi satt och planerade väcktes tanken på att vi faktiskt kunde arbeta med vårt egna språk, den lokala dialekten, i skolan och på fritids. Det tyckte många vore roligt och inspirerande. Det är viktigt och angeläget att hålla kvar den lokala dialekten, inte bara språkligt men även också kulturellt, säger Ulrik Bylander, rektor på Knut Lundmarkskolan.

Sagt och gjort, så blev det. I och med detta har personalen på de båda skolorna arbetat med dialekten tillsammans med eleverna.

Ett roligt arbete

Den 15 mars anordnade Knut Lundmarkskolan en dag i Pitemålets tecken. Bland annat kunde man se en utställning med olika föremål och ord tillsammans med information om vad föremålet heter på bondska. Utställningen gjorde fritidspedagogerna Hans Pettersson och Victoria Öhman för att inspirera eleverna att vilja lära mer om Pitemålet. På plats fanns även musikern Sigurd Granström, som framförde ett par låtar på pitebondska.

– Barnen har tyckt att det har varit jätteroligt. Många av dem har föräldrar och

Barnen tyckte det var roligt när Sigurd Granström sjöng på pitebondska.

mor- och farföräldrar som pratar bondska. Sen finns det många som inte alls kan bondska, men som blev väldigt intresserade av det.

Är det här något som planeras att återkomma?

– Absolut, vi vill att dialekten ska leva kvar. Mångfalden av just dialekter är jätteviktigt. Det värsta som kan hända är att alla pratar likadant i Sverige.

I samband med dagen släppte skolan en film på YouTube, där fyra olika personer läste sagorna Emil i Lönneberga, Kejsarens nya kläder, Prinsessan på ärten och Bockarna bruse på bondska.

Se filmen på kommunens Youtubekanal www.youtube.com/alvsbyn

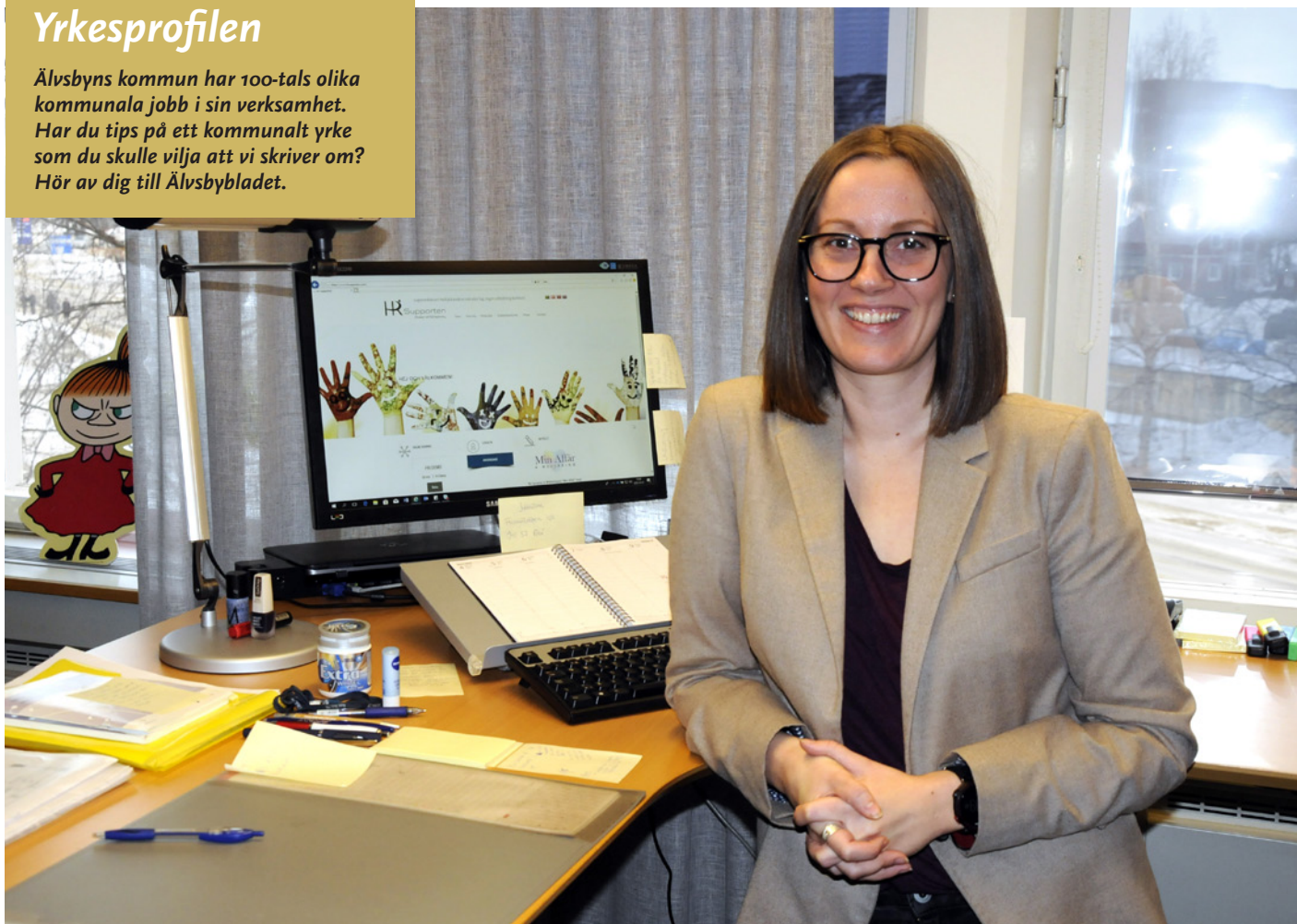

Sigurd Granström, Hans Pettersson, Victoria Öhman och Ulrik Bylander arrangerade dagen tillsammans med eleverna på Knut Lundmarkskolan.

Yrkesprofilen

Älvsbyns kommun har 100-tals olika kommunala jobb i sin verksamhet. Har du tips på ett kommunalt yrke som du skulle vilja att vi skriver om? Hör av dig till Älvsbybladet.

HR-chef Anna-Karin Andersson: ”Bra kan alltid bli bättre”

I drygt åtta månader har Anna-Karin Andersson varit HR-chef i Älvsbyns kommun. Som chef arbetar hon kontinuerligt med att utveckla verksamheten.

– Jag har ett stort driv och är inte rädd för förändringar. Jag är lösningsfokuserad.

Den 1 januari 2018 bytte personalavdelningen i Älvsbyns kommun namn till HR-avdelningen (HR är en förkortning på Human Resources som betyder mänskliga resurser). I juni samma år tog den dåvarande HR-specialisten och bodensaren Anna-Karin Andersson över rollen som chef för enheten. Inom hennes ansvarsområde handlar det mycket om frågor gällande lönebildning, kompetensförsörjning, rekrytering och arbetsmiljön. I och med att hon bor i Boden blir det att pendla varje dag till jobbet, något som hon inte ser som något större problem trots startsträckan.

– Jag är ingen morgonmänniska så jag har det lite jobbigt att gå upp på mornarna.

Men jobbet i sig är värt det. Jag är så pass motiverad att jag släpar mig upp ändå när klockan ringer. Det är ett utmanande, men jätteroligt och spännande jobb, poängterar hon.

– I och med att det är en liten kommun jämfört med Piteå och Luleå, så har man kortare beslutsvägar, mindre chefsled och har därmed större chans att kunna påverka och driva utveckling i snabbare takt. Man har mer ansvar i sin roll och det är något som jag verkligen trivs med och som jag drivs och växer utav.

Går alltid att utveckla till det bättre

I rollen som HR-chef handlar det mycket om att ha koll på vad som händer i omvärlden. Exempelvis nya lagar och arbetsföreskrifter som måste följas. Detta kommuniceras ut till kommunens enhetschefer, för att se till att dessa följs till punkt och pricka. Det handlar även om att finnas där för cheferna om det är något som dyker upp, till exempel ett tufft personalärende och man

behöver stöttning eller någon att agera bollplank med. Det handlar även om att se till så att ramar och bestämmelser följs.

Anna-Karins arbetsfilosofi är att alltid arbeta för ständig utveckling inom kommunen.

– Bra är inte bra nog. Utan jag vill jobba utifrån att bra kan bli bättre. För det kan det alltid bli.

HR-avdelningens fyra ben

- ✓ Stödjande, (vid förhandlingar, rehabiliteringsärenden mm)
- ✓ Styrande, (tolkning och tillämpning av avtal och lagar)
- ✓ Konsultativa, (info, rådgivning och utbildning)
- ✓ Strategiska, (kompetensförsörjning, lönebildning mm)

Föreningsprofilen

Här kan du läsa om en av alla 114 föreningar i kommunen. Har du tips på en förening som du skulle vilja att vi skriver om? Hör av dig till Älvsbybladet.

Ungdomslaget med flickor och pojkar födda 04-06 tränar fotarbete.

Viktigt med gemenskap och sammanhållning

Som både tränare och ansvarig för innebandyverksamheten i Tväråselets AIF har Stefan Edström fullt upp.

– Att leda ungdomar är roligt och givande. Gemenskap och sammanhållning gör det värt alla timmar man lägger ner för att hålla igång föreningen, säger Stefan.

– Före varje träning brukar jag först moppa golvet. Skräp och damm ökar risken för att spelarna halkar och skadar sig, säger Stefan och nämner även att hallen är väldigt gammal och i stort behov av renovering.

– Helst vore det önskvärt med en större hall. Det skulle möjliggöra en fullstor yta för innebandymatcher, fortsätter han.

– Idag tränar vi på en mindre yta än vad som är standard för matcher och vi märker en klar skillnad när vi spelar i andra hallar. Det blir betydligt mer spring och längre sträckor att förflytta sig jämfört med vad vi är vana.

Alla kan vara med

Tväråselets AIF är en anrik förening som startade redan 1934, men det var inte förrän 1992 som innebandyn blev ett tillskott i föreningen

tack vare Per-Anders ”Prolo” Blind och Erika Öhman (numera Sundström).

Själv började Stefan Edström träna i herrlaget 1999 och har varit ansvarig för innebandyn i ungefär 14 år. I dag består herrlaget av spelare födda från -03 och äldre och har Jonas Holmgren som tränare.

– Vår äldsta lagmedlem är född 1965 så vi har ett brett spektrum när det gäller ålder på spelare, säger Stefan. Han vill även betona att TAIF innebandy inte elitsatsar utan tycker att träningen ska vara rolig och öppen för alla.

– Idag spelar herrlaget i division 3 och vi ligger just nu på tredje plats i serien.

Förutom sin egen träning är Stefan även tränare för ungdomar födda 04-06 tillsammans med Carolin Svanström. Laget är mixat med både tjejer och killar och spelar i en serie för pojkar.

Föreningen har även ett mixat lag som är födda 09-11 och som tränas av Robert Kemi och Linn Sandström. Flickor födda 07-08 har en träningsgrupp som leds av Jennie Karlsson.

– Nu är vi nästan färdiga med träning och matcher för säsongen, säger Stefan, men om man är intresserad av att börja spela innebandy så drar vi igång nya grupper till hösten igen.

Stefan Edström, tränare och ansvarig för verksamheten i TAIF innebandy.

Ingen materialsport

Det är enkelt att spela innebandy, vilket är en av anledningarna till att Stefan tycker om sporten.

– Det är full fart direkt och utrustningen som krävs är relativt billig, vilket gör att alla har råd att spela. Dessutom är det skönt att träna inomhus i en varm sporthall under vintern och vara ledig under sommaren, tillägger han med ett leende.

Viktigt med bra ledare

Idag har TAIF innebandy ett 70-tal aktiva medlemmar.

– Det går lite upp och ner från år till år säger Stefan. Som mest har vi varit cirka 90 medlemmar men en av orsakerna till minskat antal kan vara att vi för tillfället inte har något damlag.

– Den största utmaningen för verksamheten är nog behovet av fler ledare med både kunskap och utbildning.

För att hålla igång krävs både vilja och engagemang och det är lätt hänt att mycket av ansvaret hamnar på för få axlar.

– Under säsongerna 11/12 och 12/13 låg verksamheten i princip nere då huvudansvarig person flyttade och vi hade ledarbrist, säger Stefan.

– Under den här tiden var vi några som fortfarande spelade ihop för skojs skull, men sedan bestämde vi oss för att försöka få igång verksamheten igen. Totalt blir det mycket tid och engagemang som läggs ner i föreningen och jag har frågat mig själv om jag verkligen orkar med. Men än så länge blir svaret ja, säger han och ger en stor eloge till ungdomslaget.

– Det är ett roligt gäng som ger mycket energi tillbaka.

Tväråselets AIF i gula tröjor under hemmamatch mot IBK Boden den 20 februari. Matchen slutade 5-8 med vinst till Boden som landade på en andra plats i serien totalt. TAIF tog tredjeplatsen och IBF Argentum 91 från Arjeplog blev serievinnare i division 3.

Årets elbilsrally gick i mål i Älvsbyn

Den 28 februari anordnades årets upplaga av rallyt eGrand Prix Nordic. I år var det 13 stycken fordon, rena elbilar och hybrider, som kämpade sig fram i vinterklimatet med ära och berömmelse som mål.

För fjärde året i rad anordnades elbilstävlingen eGrand Prix Nordic, ett samarrangemang mellan EU-projektet CELLER-i och företaget Drivers Paradise. Huvudsyftet med loppet är att samla in information från de olika bilarna, för att på så sätt se hur de olika fordonens battericeller klarar sig i kallt klimat.

Årets första sträcka gick från Luleå till Polcirkeln, där förarna skulle ta en selfie, och vidare till Jokkmokk för uppladdning av batteri och diverse föredrag. Efteråt blev det raka spåret till Älvsbyn, för gemensam middag på Polar Hotel.

Dagen efter delades priser ut till vinnarna i de olika kategorierna.

Vädret ändrade planerna

Tanken var att medan bilarna laddade batterierna i Jokkmokk skulle deltagarna gemensamt åka ut till sjön Skabram, där olika aktiviteter skulle äga rum på isen. Men i och med den sviktande temperaturen som länet har haft den senaste tiden fick detta strykas, då delar av isen låg under en decimeter vatten. Under dagen i Älvsbyn var det planerat att besöka motorstadion uppe på Högheden, detta grusades också då underlaget bestod av lervälling. Istället för dessa hölls fler föredrag.

Rallyts vara eller icke vara återstår att se, då EU-projektet börja gå mot sitt slut. Men det finns ett driv av att fortsätta även efter att projektet gått i mål.

– Vi har en idé för att försöka få rallyt att leva vidare. Så vi får se, säger Robert Granström, projektledare för CELLER-i.

Sjöström Psykologi satsar i Älvsbyn

Inom en snar framtid kommer det sörm-ländska företaget Sjöström Psykologi att börja verka i Älvsbyns kommun. Karl Kristofer Sjöström kommer tillsammans med legitimerade psykologen och psykoterapeuten Andrea Sjöström erbjuda sina tjänster inom ADHD-utredningar för barn och vuxna. Till att börja med ska de hålla till på Hotell Storforsen.

– Väntetiden för en utredning på BUP och i vuxenpsykiatri är normalt sett lång. Vi tänker att Storforsen hotell är en bra mittpunkt för att nå ut till invånarna i Norrbotten. Man ska inte behöva åka till en annan region för att hitta ett privat alternativ till landstingets köer, berättar Karl Kristofer, verksamhetschef och strategisk koordinator på företaget.

– Jag intervjuar alltid en anhörig. Personen som utreds intervjuas, får fylla i formulär och testas för begåvning och uppmärksamhet. När barn utreds, så behövs först en pedagogisk kartläggning från skolan och sedan vill jag gärna intervjua en lärare. Det är viktigt att ta reda på om symptomen bäst förklaras av ADHD eller om det kan bero på något annat. Resultatet av utredningen är klart efter en månad. Då ges muntlig återgivning och ett skriftligt utlåtande. För barn ingår pedagogiska rekommendationer och för vuxna tips till arbetsgivare eller högre studier. Remiss skrivs till BUP eller vuxenpsykiatri, om så önskas, säger Andrea.

Avtackning av pensionärer och 25 år i tjänst

Älvsbyns kommun har nyligen avtackat kommunanställda som går i pension och de som varit anställda i 25 år i kommunens tjänst. Det hela genomfördes på Polar Hotell och avslutades med middag.

Pensionärer, översta raden från vänster: Birgitta Andersson, Viveca Lundström, Gun Boldrup, Elisabeth Öberg, Eva-Lisa Hellström, Gunnel Joansson. **Understa raden från vänster:** Annica Nordvall, Onny Grahn, Inga-Lill Johansson, Britt-Marie Engman, Britt-Mari Brunström.

25-åringar, översta raden från vänster: Christer Nilsson, Karin Lindberg-Näslund, Christina Markström, Anna Eriksson, Ann-Catrin Lindgren, Helena Eriksson, Anette Lindmark Hansson, Kristina Jonsson, Anne-Lie Westerlund, Inger Wande, Helen Lindström Stenman, Gunnel Joansson. **Understa raden från vänster:** Ulla Ström, Åsa Grahn Renlund, Katarina Alldrin Nord, Inga-Lill Johansson, Margareta Norberg, Louise Öhgren

Magnus Norberg, rektor Vuxenutbildningen, klippte bandet tillsammans med Anna Lundberg, ordförande för Barn- och fritidsutskottet i Älvsbyns kommun och Sara Nilsson Bruun, ordförande för Femkantens vuxenutbildnings ägargrupp och politisk representant från Bodens kommun.

Vuxenutbildningen invigde sina nya lokaler

Vuxenutbildningen är en viktig del av det svenska utbildningssystemet, där ett av uppdragen från staten är att medverka i kompetensförsörjningen av efterfrågad arbetskraft.

– En uppgift som vi tar på största allvar och som ställer krav på flexibilitet och att snabbt kunna ställa om vilka yrkesutbildningar vi ska bedriva, säger Magnus Norberg, rektor på Vuxenutbildningen, Älvsbyn.

Den 28 mars var det efterlängtat invigning av Vuxenutbildningens nya, fräscha lokaler och besökande bjöds på tårta och snacks.

Under invigningstalet berättade Magnus om resan mot dagens fina lokaler.

– Vi har letat länge efter lämpliga lokaler. Fördelen med en liten ort är att det är lättare att få saker att hända, säger han och berömde samarbetet med Älvsbyns kommun.

– Även om jag är ganska otålig som person så tycker jag ändå att det har gått ganska fort.

Med cirka 290 inskrivna elever vill Magnus poängtera att Vuxenutbildningen har en stor betydelse för många människor och är viktig för att kunna möta behovet av arbetskraft i samhället.

– Att kunna vägleda elever i sitt val av utbildning är en bra både för individen och samhället.

Ny organisation

Förutom nya lokaler så invigdes även den nya organisationen då Vuxenutbildningen sedan den 1 januari har utökats med både Arbetsmarknadsenheten och Integrationsenheten.

– Totalt är det 17 personer inom de olika enheterna som jobbar här, säger Magnus.

Med hemlighetsfull min berättar han också att ett namnbyte är på gång.

– Men det blir ett senare avslöjande.

Femkanten ett viktigt nätverk

Anna Wiklund, samordnare i Femkantens Vuxenutbildning, berättade om deras betydelse som nätverk för kunskapsutbyte mellan personal inom Älvsbyn, Piteå, Boden, Luleå och Kalix kommuner.

Vidare passade hon på att tacka Magnus Norberg för hans engagemang och Älvsbyns kommun för sina satsningar på vuxenutbildningen, som hon menar ger konkreta effekter och har en nyckelroll som tillväxtfaktor.

– Ni är lyckliga som har Magnus!

Samisk musik på biblioteket

Den 13 februari arrangerades ett musikframträdande på huvudbiblioteket i Älvsbyn. Det var folkmusikern Mirja Palo som med sin kantele och sång bjöd publiken på vacker musik från Sápmi och Finland.

Framträdandet var en del av bibliotekets satsning att synliggöra minoritetsfolken och deras kulturarv.

På gång inom Fritid & Kultur

Efter en lång, och minst sagt udda, vinter har våren äntligen börjat tina fram. I och med detta planeras en rad olika evenemang att äga rum i Älvsbyn. Här nedan hittar du några av alla kommande arrangemangen.

3/5 – Småbarnsträffar med böcker och musik på huvudbiblioteket

10-12/5 – Pärlbuggen

11/5 – Möbelutställningen Reborn startar på Älvsby folkhögskola

12/5 – Invigning av årets Top of Älvsbyn

18/5 – Vårkonserten "Skimrande toner i maj" anordnas i kyrkan

25-26/5 – Träningshelg i Storforsen

För mer information och evenemang se www.alsvbyn.se/evenemang